

Рівненський державний гуманітарний університет
(повне найменування закладу вищої освіти)
Кафедра практичної психології та психотерапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК05 Основи психотерапії та психокорекції

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Психологія

(назва спеціалізації)

освітній ступінь бакалавр

(бакалавр/магістр)

інститут, факультет, психолого-природничий

(назва інституту, факультету,)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма «Основи психотерапії та психокорекції» для здобувачів освітнього ступеня бакалавр за освітньо-професійною програмою Психологія

Галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальності 053 Психологія

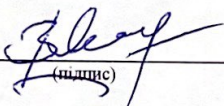
Мова навчання: українська

Розробники: Демянюк Олена Богданівна – старший викладач кафедри практичної психології та психотерапії

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології та психотерапії

Протокол від “30” серпня 2019 року № 7

Завідувач кафедри практичної психології та психотерапії

(підпис) (проф. Ямницький В.М.)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету

Протокол від “17” вересня 2019 року № 6

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

(підпис) (доц. Сяська І.О.)

©РДГУ, 2019 рік

© О.Б. Демянюк, 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Освітньо-професійна програма «Психологія»	Вибірковий компонент	
Модулів – 2	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> (шифр і назва) Спеціальність: <u>053 «Психологія»</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання «Методи психокорекції та психотерапії» (за обраним напрямом) (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 150			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	3-й
	Лекції		
	32 год.		10 год.
	Практичні, семінарські		
	16 год.		8 год.
	Лабораторні		
	12 год.		8 год.
	Самостійна робота		
	90 год.		124 год.
Вид контролю:			
залік		залік	
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше): вступ до спеціальності; загальна психологія, вікова та педагогічна психологія, психодіагностика, психологічний спецпрактикум зі спеціалізації, психологічне консультування; теорія та методика організації психотренінгу.			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання курсу полягає в ознайомленні студентів з теоріями та методами групової та індивідуальної психокорекції і психотерапії, їх специфікою організації та проведення, набуття професійної компетентності у сфері психокорекційної роботи; формування у студентів знань, вмінь та практичних навичок, необхідних для надання психологічної допомоги різним віковим групам.

Завдання викладання дисципліни:

- сформувати уявлення у студентів про сутність теоретико-практичних аспектів психокорекції та психотерапії як галузей психологічних знань і окремих видів психологічної практики;
- ознайомити з особливостями індивідуальної та групової психокорекції (психотерапії);
- формувати вміння використовувати набуті знання при роботі з клієнтами на різних вікових етапах розвитку людини;
- засвоєння студентами сучасних методів, прийомів та технік індивідуальної і групової психокорекції для диференційованого застосування їх у психологічній практиці;
- сприяти формуванню професійної компетентності майбутнього практичного психолога.

Згідно освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалавр) рівня вищої освіти у студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни мають бути сформовані наступні **компетентності**:

інтегральні:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

загальні:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК9 Здатність працювати в команді.
- ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і

технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні):

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
- СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формувати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).
- СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
- СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
- ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
- ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
- ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
- ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
- ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.
- ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання
- ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

- ПР12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.
- ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
- ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
- ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
- ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

3. Очікувані результати навчання (базуються на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, та деталізуються):

- здатність визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання;
- здатність демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань;
- здатність пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання;
- знати специфіку психокорекції та психотерапії як сфер діяльності практичного психолога, їх зміст, методологію, принципи, технологію;
- психологічні особливості індивідуальної та групової психокорекції, її основні стадії та механізми корекційного впливу;
- базові та додаткові методи групової психокорекції; методи, прийоми, техніки основних напрямів психотерапії;
- специфіку психологічних проблем клієнтів та методи роботи з ними;
- особливості корекційної роботи психолога з різними віковими групами;
- самостійно обирати та застосовувати технології психологічної допомоги;
- вміти орієнтуватись у теоретико-практичних аспектах психокорекції та психотерапії;
- організовувати процес індивідуальної та групової психокорекції;
- застосовувати на практиці набуті знання, методи, прийоми, техніки індивідуальної та групової психокорекції на різних вікових етапах розвитку людини.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Групова психокорекція та психотерапія

Тема 1. Психологічна корекція та психотерапія як сфери психологічної практики

Загальне поняття про психокорекцію та психотерапію. Психокорекція, психотерапія: співвідношення понять. Проблема методу в психотерапії, різноманітність класифікацій психотерапевтичних методів. Етапи психотерапевтичного процесу. Поняття терапевтичного контракту. Специфічні риси психокорекційного процесу. Види психокорекції: за характером спрямованості, за змістом, за формою роботи, за наявністю програм, за характером керування коригуючими впливами, за тривалістю, за масштабом вирішуваних завдань тощо. Поняття психокорекційної ситуації, її елементи. Основні принципи, мета та завдання психокорекційної роботи. Вимоги до психолога, що здійснює психокорекційний, психотерапевтичний вплив: теоретичний, практичний та особистісний компоненти готовності до здійснення психокорекційної роботи. Принципи складання й основні види психокорекційних програм. Оцінка ефективності психокорекційного, психотерапевтичного впливу, фактори, що визначають ефективність психокорекційних, психотерапевтичних заходів.

Тема 2. Групова психокорекція та групова психотерапія: характеристики психокорекційних груп. Психотерапевтичні фактори груп

Специфіка групової форми психокорекції. Мета та завдання групової психокорекції (когнітивний, емоційний, поведінковий аспект). Специфічні риси психокорекційних груп. Класифікація психокорекційних груп (за різними критеріями класифікації: за метою, за способом реалізації цілей, за теоретичним обґрунтуванням групи; за композицією, за постійністю складу групи. Склад та учасники групи, чотири основних типи поведінки учасників групи.

Характеристики психокорекційних груп. Психотерапевтичні фактори груп. Ролі психокорекційної групи (за Р.Шиндлером, К. Рудестамом, Р.Бейлзом). Норми в психокорекційній групі. Динамічні процеси в психокорекційній групі; поняття групової динаміки, згуртованості в психокорекційній групі. Лідерство та керівництво в психокорекційній групі: особливості керівництва психокорекційною групою; стиль роботи керівника групи (за К.Рудестамом, А.Осіповою). Генезис психокорекційної групи, фази групового розвитку. Психотерапевтичні фактори груп.

Тема 3. Групова психокорекція та психотерапія: основні види психокорекційних (психотерапевтичних) груп

Психотерапевтичні групи: групи зустрічей, їх мета, основні поняття, базові принципи групи зустрічей. Група психодрами: її специфіка, мета, основні поняття. Базові техніки психодрами. Гештальтгрупи: ключові поняття, основні принципи,

види роботи в гештальт-групі, основні прийоми, що використовуються в роботі гештальт-груп. Групи тілесної терапії: особливості, основні поняття, методи тілесної терапії. Темоцетрована взаємодія (ТЦВ): специфічні риси, основні поняття, принципи, види тем, правила спілкування. Групи терапії мистецтвом (арттерапія): особливості, мета, основні поняття, психокорекційні механізми арттерапії. Бібліотерапія: специфічні та неспецифічні психокорекційні процеси. Казкотерапія: корекційні функції казки, можливості роботи з казкою. Групи танцювальної терапії: характеристика напрямів, основні та додаткові цілі, методичні прийоми, основні етапи.

Тренінгові групи. Т-групи: специфіка, основні цілі, поняття, учбовий цикл, його елементи. Групи тренінгу вмінь: характеристика, мета, компоненти, основні методики та техніки. Тренінг самоствердження, його структура та техніки. Соціально-психологічний тренінг як метод активного навчання та ефективний засіб психологічного впливу, основні характеристики.

Тема 4. Базові та додаткові методи групової психокорекції

Специфіка класифікації психокорекційних методів. Класифікація основних методів групової психокорекції: основні і допоміжні; вербальні та невербальні. Функції методів групової психокорекції: психокорекційна і власне діагностична.

Групова дискусія як основний метод психокорекції. Мета дискусії. Підстави для класифікацій дискусій: за метою, за результативністю, за провідною детермінантою, за рівнем організації, за наявністю лідера. Класифікація предмету дискусій. Типи орієнтацій групової дискусії (за В.Д. Карвасарським): інтеракційна, біографічна, тематична орієнтації. Опорні точки групової дискусії, її основні змістовні моменти. Конструктивна і неконструктивна групова дискусія (за В.П. Захаровим), поведінкові прояви конструктивної і неконструктивної групової дискусії. Дотримання спеціальних принципів, «норм спілкування» з метою ефективного проведення групової дискусії.

Рольова гра, її значення в груповій психокорекції. Класифікація рольових ігор: власне ситуаційно-рольові ігри, ігри-проживання, ігри-драми, творчі ігри, спонтанно-імпровізаційні ігри (за М. Бітяною). Базові та ситуаційні рольові ігри, їх мета та специфіка. Три основних фази процесу рольової гри: ініціальна (підготовча), власне рольове програвання, обговорення або інтеграції (надання протагоністу зворотнього зв'язку і емоційний обмін), їх характеристика. Поняття зворотнього зв'язку. Види зворотнього зв'язку: рольовий та ідентифікаційний, їх особливості. Принципи проведення рольових ігор (за Д.Кніппер).

Психогімнастика як невербальний метод групової психокорекції, її специфіка. Класифікація вправ психогімнастики за ступенем складності: розважальні, розминочні, вправи на розвиток невербальних мов спілкування (тактильної, візуальної, мімічної, пантомімічної), їх характеристика. Значення психогімнастичних вправ. Структура психогімнастичного заняття: підготовча,

пантомімічна, заключна, особливості та завдання кожної з них. Основні рекомендації щодо проведення психогімнастичних вправ.

Проективний малюнок як метод групової психокорекції, його основне завдання, специфіка проведення. Основні сфери тематики проективного малюнку: минуле, теперішнє, майбутнє учасників групи; загальні поняття, що відображають певні цінності та явища; відносини в групі; теми малюнків. Особливості обговорення проективного малюнку та його інтерпретації.

Музикотерапія як психотерапевтичний метод, що використовує музику в якості засобу корекції, її особливості та специфіка застосування. Основні напрями корекційної дії музики (аспекти) за Б.Д. Карвасарським: емоційне активування під час вербальної психотерапії, розвиток навичок міжособистісного спілкування, регулюючий вплив на психовегетативні процеси, розвиток естетичних потреб. Механізми психокорекційного впливу музикотерапії: катарсис, емоційна розрядка, регулювання емоційного стану, полегшення усвідомлення власних переживань, конфронтація з життєвими проблемами тощо. Дві основні форми музикотерапії: активна та рецептивна (пасивна), їх особливості. Особливості використання музикотерапії в груповій психотерапії (в лікувальній практиці). Особливості використання музикотерапії в груповій психокорекції.

Додаткові психокорекційні методи та прийоми: танцювальні вправи, пісенні вправи, елементи аутотренінгу, медитативні вправи, слайд-фільми, творча візуалізація, ігрова діагностика, вправи на між групову взаємодію, техніки, спрямовані для збору зворотного зв'язку.

Змістовий модуль II. Індивідуальна психокорекція та психотерапія

Тема 5. Індивідуальна психокорекція та психотерапія

Умови вибору індивідуальної психокорекції та психотерапії. Психологічні особливості індивідуальної психокорекції та психотерапії: стратегії ставлення клієнта до проблемної ситуації. Завдання індивідуальної психокорекції (у трьох основних сферах: когнітивній, емоційній та поведінковій). Типи мотивації клієнтів. Структуризація скарг клієнтів, постановка психологічної проблеми. Основні методи індивідуального психокорекційного впливу: невербальні засоби психокорекційної, психотерапевтичної роботи: активне спостереження; вербальні засоби психокорекційної, психотерапевтичної роботи: активне слухання; переконання та навіювання. Основні стадії індивідуальної психологічної корекції та психотерапії. Заключення контракту між клієнтом і психологом: рівні конфіденційності. Дослідження проблем клієнта. Значення вербального та невербального контакту. Варіанти позицій психолога щодо клієнта («зверху», «на рівних», «знизу»). Пошук способів рішення проблеми. Формування психологом корекційної програми й обговорення її з клієнтом. Реалізація наміченої програми згідно укладеного контракту. Оцінка ефективності проведеної роботи. Результати корекційної роботи. Правила та установки, що дозволяють психологу

структурувати процес індивідуальної психокорекції та психотерапії зробити його більш ефективним.

Тема 6. Методи психоаналітичної психотерапії

Психоаналіз З.Фрейда: загальні положення психоаналізу З.Фрейда, структура психіки та особистості за З.Фрейдом; основні поняття психоаналітичної психотерапії (конфронтація, кларифікація, інсайт, інтерпретація, пропрацювання), психотехніки, (метод вільних асоціацій, тлумачення сновидінь, інтерпретація, аналіз опору, аналіз перенесення).

Методи первинного діалогу з клієнтом. Рекомендації щодо складання інтерв'ю. Загальна схема первинного інтерв'ю. Три рівня сприйняття в процесі первинного інтерв'ю (отримання суб'єктивної, об'єктивної, ситуативної інформації).

К.Г. Юнг: основні положення вчення К.Юнга. Структура особистості за К.Юнгом. Індивідуація та аналітична психотерапія, етапи індивідуації. Стадії аналітичної психотерапії (аналітична, синтетична). Специфіка юнгіанського аналізу, його етапи. Аналітичний ритуал. Методи: метод вільних асоціацій; інтерпретація; активна уява; ампліфікація; аналіз сновидінь.

А.Адлер: індивідуальна психологія та психотерапія. Основні положення вчення А.Адлера (неповноцінність та компенсація, боротьба за перевагу, життєві цілі, життєвий стиль тощо). Специфіка терапевтичного процесу за А. Адлером. Етапи індивідуальної психотерапії. Основні техніки психотерапії А. Адлера: первинне інтерв'ю з дорослими пацієнтами, первинне інтерв'ю з дітьми; контент-аналіз ранніх спогадів, його схема, етапи; історія життя; аналіз сновидінь; техніки: терапевт як модель; дії «нібито»; негативна практика; ловля самого себе; метод пускової кнопки; «еврика» тощо. Методики метафоричного спілкування з дітьми в адлеріанській психотерапії.

Тема 7. Методи поведінкової та когнітивної психотерапії

Загальні положення біхевіоризму, основна мета корекційного впливу. Основні тенденції поведінкової корекції (класична обумовленість, оперантна обумовленість, мультимодальне програмування). Специфіка терапевтичного процесу. Поняття поведінкового аналізу. Методи поведінкової психотерапії: метод систематичної десенсибілізації; метод вербальної десенсибілізації; метод десенсибілізації «in vivo»; метод сенсибілізації. Методика «негативного впливу», методика формування поведінки, методика позитивного і негативного підкріплення, контроль стимулу, покарання тощо. Використання прийомів поведінкової терапії в роботі з дітьми.

Основні положення когнітивної психології та психотерапії (А.Бек), три рівня когнітивних змін. Специфіка терапевтичного процесу, його чотири етапи. Когнітивні моделі розладів. Концептуальна схема А.Еліса «А-В-С-Д-теорія», її складові. Етапи терапевтичного процесу. Основні поняття когнітивної психотерапії (когнітивна вразливість, когнітивні структури, схеми, когнітивні спотворення

(персоналізація, дихотомічне мислення, вибіркове абстрагування, мимовільні умовисновки, надгенералізація, перебільшення тощо). Методи та техніки когнітивної психотерапії (Сократівський діалог, «заповнення порожнини», декатастрофізація, когнітивна реатрибуція, переформулювання, перевірка гіпотези, планування діяльності тощо). Техніки, спрямовані на самопізнання.

Нейролінгвістичне програмування: його специфіка, універсальні моделюючі процеси (узагальнення, виключення, викривлення); поняття про модальності інформації (візуальна, аудіальна, кінестетична, дігетальна); дослідження репрезентативних систем. Техніки роботи з субмодальностями, техніка «прийняття рішень»; техніка роботи з «лінією часу»; техніка «рефреймінг»; рефреймінг контексту, рефреймінг змісту, шести кроковий рефреймінг; техніка «помах», техніка «вибуху» тощо.

Тема 8. Методи феноменологічного напрямку психотерапії

Клієнт-центрована терапія К. Роджерса. Основні положення терапії, центрованої на клієнті. Основні поняття клієнт-центрованої терапії (поле досвіду, самоть, Я-реальне, Я-ідеальне, конгруентність, тенденція до самоактуалізації, психологічний ріст, умовні цінності тощо). Мета і завдання терапії, центрованої на клієнті. Умови психотерапевтичного процесу (емпатія, автентичність, утримання від інтерпретації, позитивне ставлення до почуттів клієнта тощо). Етапи психотерапевтичного процесу за К. Роджерсом, типологія вербальних втручань. Енкаунтер-групи (групи зустрічей). Етапи групового процесу за К. Роджерсом. Психотехніки клієнт-центрованої психотерапії. Основні компоненти роджеріанської психотехніки: встановлення конгруентності, вербалізація, відображення емоцій.

Транзактний аналіз: основні теоретичні ідеї Е. Берна. Загальна характеристика его-станів (Дорослий, Дитя, Батько). Розпізнавання его-станів. Аналіз трансакцій.

Гештальтпсихологія: основні положення. Основні поняття та мета гештальттерапії. Принципи роботи. Особистісний ріст за Ф. Перлзом, три зони усвідомлення дійсності – внутрішня, зовнішня, середня. Причини виникнення психологічних проблем особистості. Послідовність контакту. Основні компоненти гештальттерапії. Методи та техніки гештальттерапії (методика «двох стільців», «протилежні двері», «чарівні дзеркала», «керовані фантазії», «старий покинутий магазин», «прийняття відповідальності на себе» тощо).

Екзистенціальна психотерапія: специфіка психотерапевтичного процесу, основні положення. Робота з усвідомленням смерті: техніка «дозволу терпіти»; техніка роботи із захисними механізмами; техніка роботи із сновидіннями; техніка нагадування про недовговічність існування; техніка для поглиблення усвідомлення смерті; техніка зменшення сенситивності до смерті; техніка визначення видів захисту і способів ухиляння від відповідальності; техніка зіткнення з обмеженнями реальності; техніка фасилітації прийняття рішень та інші.

Психосинтез (Р. Асаджіолі, М. Росселі, П. Феруччі): основні теоретичні ідеї, специфіка психотерапевтичного процесу. Техніки роботи з субособистостями. Спрямовані медитації. Вправи «Робочий зошит», «Ваші можливості», «Хто Я?», «Розузгодження», «Я не роль», «Ототожнення з центром Я», «Синтез», «Малювання образів власних протилежностей» тощо.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		Лк	Пр	Лаб	Сам		Лк	Пр	Лаб	Сам
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль I. Групова психотерапія та психокорекція										
Тема 1. Психологічна корекція та психотерапія як сфери психологічної практики	8	2	2	-	4	13	1	2	-	10
Тема 2. Групова психокорекція та групова психотерапія: характеристики психокорекційних груп. Психотерапевтичні фактори груп	16	4	-	-	10	18	1	-	-	17
Тема 3. Групова психокорекція та психотерапія: основні види психокорекційних (психотерапевтичних) груп	18	4	2	-	12	22	1	1	-	20
Тема 4. Базові та додаткові методи групової психокорекції	28	6	4	-	12	25	2	1	-	22
Разом за змістовим модулем	70	16	8	-	38	78	5	4	-	69
Змістовий модуль II. Індивідуальна психотерапія та психокорекція										
Тема 5. Специфіка індивідуальної психокорекції та психотерапії	12	2	2	2	10	16	1	1	2	12
Тема 6. Методи психоаналітичної психотерапії	20	4	2	2	12	16	1	1	2	12
Тема 7 Методи поведінкової та когнітивної психотерапії	20	4	2	4	12	19	1	1	2	15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 8. . Методи феноменологічного напрямку психотерапії	28	6	2	4	18	21	2	1	2	16
Разом за змістовим модулем	80	16	8	12	52	72	5	4	8	55
Усього годин	150	32	16	12	90	150	10	8	8	124

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психокорекція та психотерапія як сфери діяльності практичного психолога.	2
2.	Групова психокорекція: характеристики та основні види психокорекційних груп.	2
3.	Базові та додаткові методи групової психокорекції.	4
4.	Специфіка індивідуальної психокорекції та психотерапії.	2
5.	Методи психоаналітичної психотерапії.	2
6.	Когнітивно-поведінкова психотерапія, її методи.	2
6.	Методи феноменологічної психотерапії	2
	Усього	16

8.Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості складання психокорекційних програм.	2
2.	Використання методів психоаналітичної терапії з корекційною метою.	2
3	Використання методів когнітивно-поведінкової терапії з корекційною метою.	4
4.	Використання методів феноменологічної психотерапії з корекційною метою	4
	Усього	12

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Ефективність психотерапії та психокорекції. Вимоги, критерії і методики визначення ефективності психотерапії. Системна оцінка.	2
2.	Характеристика додаткових психокорекційних методів та прийомів: танцювальні, пісенні, медитативні вправи, творча візуалізація тощо).	2

3.	Психогімнастика як невербальний метод групової психокорекції.	2
4.	Проективний малюнок: основні завдання даного методу, теми для малювання, специфіка обговорення.	2
5.	Аналіз труднощів, що виникають в груповій психокорекції, їх класифікація.	2
6.	Методи роботи з проблемами в міжособистісних відносинах.	2
7.	Основні проблеми емоційної сфери та методи роботи з ними.	2
8.	Особливості вибору методів корекції особистісної сфери людини.	2
9.	Основні проблеми, пов'язані з особистісними особливостями та методи роботи з ними.	2
10.	Прийоми розвитку уяви та творчого мислення у дітей дошкільного та шкільного віку.	2
11.	Прийоми розвитку розумової діяльності у дітей дошкільного та шкільного віку.	2
12.	Прийоми розвитку уваги та пам'яті у дітей дошкільного та шкільного віку.	2
13.	Особливості організації та проведення корекції пізнавальної діяльності з дітьми дошкільного та шкільного віку.	2
14.	Організація групової роботи з дітьми та підлітками.	2
15.	Показання до корекційної роботи з дітьми та підлітками різними методами.	2
16.	Методи казкотерапії та арттерапії в роботі з дорослими.	2
17.	Методи казкотерапії та арттерапії в роботі з дітьми.	2
18.	Особистість психоаналітика. Покази і протипокази до практики психоаналізу.	2
19.	Використання методів психодрами з корекційною метою, приклади вправ.	2
20.	Методи поведінкової психокорекції. «Жетонний» метод. Методики Моріта. Холдінг. Імаго-метод.	2
21.	Використання сугестивних методів з корекційною метою, приклади вправ.	2
22.	Методи самонавіювання: довільне самонавіювання Е.Кує, прогресуюча м'язова релаксація (метод Джекобсона), аутогенне тренування (метод І.Шульца).	3
23.	Недирективний гіпноз М. Еріксона.	3
24.	Використання методів тілесної терапії з корекційною метою, приклади вправ.	2
25.	Використання методів зображувальної терапії з корекційною метою, приклади вправ	3
26.	Застосування в корекційній роботі технік нейролінгвістичного	3

	програмування.	
27.	Ігротерапія. Основні види та форми ігротерапії. Ігрова кімната та її обладнання. Вимоги до ігротерапевта.	3
28.	Використання методів ігрової терапії у роботі з дітьми.	2
29.	Логотерапія. Методики. Технічні прийоми, покази.	2
30.	Методи групової психотерапії.	2
31.	Методи системної сімейної психотерапії.	2
32.	Методики психокорекції сімейних стосунків між батьками і дітьми.	2
33.	Характеристика системно-феноменологічного методу психотерапії.	2
34.	Раціональна психотерапія П. Дюбуа. Практичні навички і прийоми.	2
35.	Реалістична терапія У.Глассера. Техніка.	2
36.	Позитивна терапія Пезешкіана. Теоретичні основи, техніки. Покази та протипокази.	3
37.	Символдрама. Теоретичні основи, мета та завдання, основні техніки.	3
38.	Дазайналіз. Теоретичні концепції. Мета і принципи. Психотерапевтична практика.	2
39.	Трансперсональна психологія, її внесок у сучасну психотерапію.	3
40.	Транскультуральний підхід у психотерапії.	2
41.	Усього	90

10. Індивідуальні завдання

1. Підготувати презентацію на тему «Методи психокорекції та психотерапії» (за обраним напрямом) та захистити її.
2. Практично представити та апробувати методи, техніки за обраним напрямом (з метою досягнення корекційного ефекту).

11. Методи навчання

МН1 –словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 –практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 –наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН6 –самостійна робота (розв’язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання.

МО2 –усне або письмове опитування;

МО4 –тестування;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
МО9 – захист лабораторних і практичних робіт.

13. Засоби діагностики результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

14. Критерії оцінювання результатів навчання. Загальні критерії оцінювання

I рівень – початковий. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

II рівень – середній. Здобувач вищої освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

III рівень – достатній. Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

IV рівень – високий. Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1-34 F Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; може обрати правильний варіант відповіді (на рівні "так - ні"); може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; виконує 20 % від загальної кількості тестів.

	35-59 FX незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти відтворює менш як половину навчального матеріалу; за допомогою викладача виконує елементарні завдання, наводить приклади; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30 % від загальної кількості тестів.
II. Середній	60-63 (E) задовільно	Здобувач вищої освіти має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45 % від загальної кількості тестів.
	64-73 (D) задовільно	Здобувач вищої освіти знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді допоміжні наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує від 55 до 65% від загальної кількості тестів.
III. Достатній	74-81 (C) добре	Знання здобувача вищої освіти є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях. Правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; здатен проаналізувати відповіді іншого студента; з допомогою викладача скласти план реферату, може опрацьовувати матеріал самостійно, уміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує від 75 % до 80 % від загальної кількості тестів.
	82-89 (B) добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацювати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85 % від загальної кількості тестів.

IV. Високий	90-100 (A) відмінно	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування і нахили. Самостійно виконує від 95% до 100% від загальної кількості тестів.
----------------	---------------------	--

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
33-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				20	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль 20				Модульний контроль 20					

16. Методичне забезпечення

- 1) навчальний план дисципліни,
- 2) інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни,
- 3) науково-методична література.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Сутність психокорекції та психотерапії як сфер психологічної допомоги, критерії їх розрізнення та специфіка.
2. Проблема класифікації методів психотерапії.
3. Психокорекція та її види (за характером спрямованості, за змістом, за формою роботи, за наявністю програм, за тривалістю тощо).
4. Поняття про психокорекційну ситуацію.
5. Вимоги до психолога, що здійснює психокорекційні впливи (основні компоненти професійної готовності).
6. Принципи складання й основні види психокорекційних програм.
7. Поняття психокорекційного комплексу та його складових блоків.
8. Оцінка ефективності психокорекційних заходів.
9. Поняття індивідуальної психокорекції. Показання до індивідуальної психокорекції.
10. Основні методи індивідуального психокорекційного впливу.
11. Особливості індивідуальної психокорекції.
12. Основні стадії індивідуальної психологічної корекції.
13. Правила та установки, що дозволяють психологу структурувати процес індивідуальної психокорекції та зробити його ефективним.
14. Специфіка групової форми психокорекції (в емоційній, пізнавальній, поведінковій сферах).
15. Поняття психокорекційної групи, її специфічні риси.
16. Класифікація психокорекційних груп (за різними підставами: за метою, за способами реалізації цілей, за теоретичним заснуванням групи, за композицією, за постійністю складу групи).
17. Склад та учасники психокорекційної групи.
18. Ролі психокорекційної групи.
19. Норми в психокорекційній групі.
20. Динамічні процеси в психокорекційній групі. Поняття групової динаміки. Згуртованість в психокорекційній групі.
21. Особливості керівництва психокорекційною групою, стилі керівництва.
22. Генезис психокорекційної групи.
23. Психотерапевтичні фактори груп.
24. Основні види психокорекційних груп: групи зустрічей.
25. Основні види психокорекційних груп: групи психодрами.
26. Основні види психокорекційних груп: гештальтгрупи.
27. Основні види психокорекційних груп: група тілесної терапії.
28. Основні види психокорекційних груп: темоцентрована взаємодія.
29. Терапія мистецтвом (арттерапія): основна мета, специфічні характеристики методу, психокорекційні механізми арттерапії.
30. Терапія мистецтвом (арттерапія): бібліотерапія, її методика, психокорекційні процеси.

31. Казкотерапія, особливості методу, корекційні можливості роботи з казкою.
32. Групи танцювальної терапії, їх мета, методичні прийоми, основні етапи танцювальної терапії.
33. Тренінгові групи: поняття Т-груп, їх мета, специфіка.
34. Тренінгові групи: групи тренінгу вмінь, їх мета та специфіка.
35. Тренінгові групи: тренінг самоствердження, його специфічні риси.
36. Тренінгові групи: соціально-психологічний тренінг як метод активного навчання та психологічного впливу, його мета та завдання, основні характеристики.
37. Базові методи групової психокорекції, їх класифікація та функції.
38. Групова дискусія як основний метод групової психокорекції, її різновиди класифікацій.
39. Рольова гра як психокорекційний метод, її основні фази, види зворотного зв'язку.
40. Психогімнастика як невербальний метод групової психокорекції.
41. Проективний малюнок: основні завдання даного методу, теми для малювання, специфіка обговорення.
42. Музикотерапія як психотерапевтичний метод, її основні форми, основні напрями корекційної дії музики.
43. Характеристика додаткових психокорекційних методів та прийомів: танцювальні, пісенні, медитативні вправи, творча візуалізація тощо).
44. Техніки, призначені для отримання зворотного зв'язку.
45. Вимоги до особистості керівника психокорекційної групи.
46. Організація групової психокорекційної роботи з дорослими: специфіка роботи.
47. Основні принципи та вимоги до складання психокорекційних програм, види корекційних програм.
48. Створення та організація психокорекційної групи.
49. Аналіз труднощів, що виникають в груповій психокорекції, їх класифікація.
50. Методи роботи з проблемами в міжособистісних відносинах.
51. Основні проблеми емоційної сфери та методи роботи з ними.
52. Основні проблеми, пов'язані з особистісними особливостями та методи роботи з ними.
53. Методи корекційної роботи з дітьми та підлітками.
54. Метод соціальної терапії. Статусна психотерапія.
55. Показання до корекційної роботи з дітьми та підлітками різними методами.
56. Організація групової роботи з дітьми та підлітками.
57. Особливості організації та проведення корекції пізнавальної діяльності з дітьми дошкільного та шкільного віку.
58. Прийоми розвитку уваги та пам'яті у дітей дошкільного та шкільного віку.
59. Прийоми розвитку розумової діяльності у дітей дошкільного та шкільного віку.

60. Прийоми розвитку уяви та творчого мислення у дітей дошкільного та шкільного віку.
61. Особливості вибору методів корекції особистісної сфери людини.
62. Використання методів когнітивної терапії з корекційною метою, приклади вправ.
63. Використання методів гештальттерапії з корекційною метою, приклади вправ.
64. Використання методів психодрами з корекційною метою, приклади вправ.
65. Використання сугестивних методів з корекційною метою, приклади вправ.
66. Використання методів тілесної терапії з корекційною метою, приклади вправ.
67. Використання методів ігрової терапії з корекційною метою, приклади вправ.
68. Використання методів зображувальної терапії з корекційною метою, приклади вправ.
69. Використання методів поведінкової психотерапії з корекційною метою, приклади вправ.
70. Використання танцю, ритміки, психогімнастики з корекційною метою, приклади вправ.
71. Метод первинного діалогу (первинного інтерв'ю) з клієнтом в психодинамічній терапії.
72. Основні етапи класичного психоаналізу З. Фрейда, його основні стадії та етапи.
73. Методи та процедури класичного психоаналізу за З. Фрейдом.
74. Специфіка індивідуальної психотерапії за А.Адлером. Метод ранніх спогадів
75. Основні техніки психотерапії А.Адлера.
76. Методики метафоричного спілкування з дітьми в адлеріанській психотерапії.
77. Методи поведінкової психотерапії – метод систематичної десенсибілізації та власне десенсибілізації, метод вербальної десенсибілізації (методика емотивної уяви), показання до застосування вказаних методів в практиці роботи з клієнтами.
78. Специфіка методів та психотехнік клієнт-центрованої терапії.
79. Типологія вербальних втручань при здійсненні клієнт-центрованої терапії К. Роджерса.
80. Нейролінгвістичне програмування: специфічні методи діагностики та корекції
81. Основні положення та методи аналітичної психотерапії К.Юнга.
82. Транзактний аналіз: основні теоретичні ідеї Е. Берна.
83. Методи та техніки екзистенціальної психотерапії.
84. Психосинтез: основні теоретичні ідеї, специфіка психотерапевтичного процесу.
85. Методи гіпносугестивного напрямку психотерапії (Еріксонівський гіпноз, метод І. Шульца, метод Джекобсона).
86. Символдрама: основні техніки.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Базова:

1. Абрамова Г.С. Практическая психология / Г.С. Абрамова. – М.: Ваклер, 2001. – 350 с.
2. Бурлачук Л. Ф. Основы психотерапии / Л. Ф. Бурлачук, И. А. Грабская, А. С. Кочарян. – К.: Ника-Центр, 2005. – 320 с.
3. Базисное руководство по психотерапии: современный учебник / под ред. М.М. Решетникова. – СПб.: Изд-во Речь, 2013 – 784 с.
4. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості / Бондаренко О.Ф. – Харків: Фоліо, 2005. – 237 с.
5. Каліна Н.Ф. Психотерапія / Н.Ф. Каліна. – К.: Академвидав, 2010. – 280 с.
6. Карвасарский Б.Д. Психотерапевтическая энциклопедия / Б.Д. Карвасарский. – Санкт-Петербург: Питер, 2010. – 721 с.
7. Карвасарский Б. Д. Психотерапия / Б.Д. Карвасарский. — М.: Медицина, 2005. – 475 с.
8. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навч. Посібник / С.Б. Кузікова. – Суми ВТД «Університетська книга», 2014. – 384 с.
9. Малкина-Пых И.Г. Справочник практического психолога / И.Г. Малкина-Пых.- М.: Эксмо, 2010. – 570 с.
10. Овчарова Р.В. Технологии практического психолога образования: Учебное пособие для студентов вузов и практических работников / Р.В. Овчарова. — М: ТЦ «Сфера», 2005. — 448 с.
11. Овчарова Р.В. Справочная книга школьного психолога / Р.В. Овчарова. — 2-е изд., дораб. — М.: «Учебная литература», 2010. — 352 с.
12. Овчарова Р. В. Практическая психология образования: Учеб. пособие для студ. психол. фак. университетов / Р.В. Овчарова. – М.: «Академия», 2012. – 448 с.
13. Осипова А.А. Общая психокоррекция: учебное пособие для студентов вузов / А.А. Осипова. – М.: ТЦ Сфера, 2010. – 512 с.
14. Хухлаева О.В. Основы психологического консультирования и психологической коррекции / Хухлаева О.В. – М: «Академия», 2007. – 346 с.
15. Истратова О.И. Справочник по групповой психокоррекции / Истратова О.И., Эксакусто Т.В. - Ростов-н/Д: Феникс, 2012. – 443 с.
16. Эксакусто Т.В. Групповая психокоррекция / Эксакусто Т.В., Истратова О.И. Групповая психокоррекция: тренинги и роли, игры для личностного и профессионального развития. – Ростов-н/Д: Феникс, 2014. – 254 с.

Допоміжна:

1. Александров А.А. Интегративная психотерапия / А. А. Александров. — СПб.: Питер, 2009. — 352 с.
2. Александров А. А. Современная психотерапия / А. А. Александров. - СПб.: Академический проект, 2007. - 335 с.

3. Бурменская Б.В. Возрастно-психологическое консультирование: проблем психического развития детей / Бурменская Б.В., Карабанова О.А., Лидерс А.Г. – М.: Ваклер, 2005. – 296 с.
4. Вайнер И. В. Основы психотерапии / И.В. Вайнер. - СПб.: Питер, 2002. - 288 с.
5. Вайсе Дж. Как работает психотерапия / Дж. Вайсе — М.: Класс, 2009. – 240 с.
6. Гінгер С. Психотерапія: 100 хибних уявлень або як зробити свій вибір / С. Гінгер. – Львів: Каменяр, 2007. – 150 с.
7. Гулина М.А. Терапевтическая и консультативная психология / М.А. Гулина – СПб.: Речь, 2001. – 352 с.
8. Исурина Г.Л. Методы и техники групповой психокоррекции и психотерапии / Г.Л. Исурина // Групповая психотерапия. – М.: Класс, 1990. – 315 с.
9. Карабанова О.А. Игра в коррекции психического развития ребенка / Карабанова О.А. – М.: Эксмо, 2007. – 167 с.
10. Методы современной психотерапии. Учебное пособие. Сост. Л.М. Кроль, Е.А. Пуртова. – М.: Независимая фирма «Класс», 2000. – 480 с.
11. Настольная книга практического психолога. / Сост. С.Т. Посохова, С.Л. Соловьева. – М.: АСТ: ХРАНИТЕЛЬ; СПб.: Сова, 2008. – 450 с.
12. Ньюкомб Н. Развитие личности ребенка / Н. Ньюкомб. - СПб: Питер, 2003 - 640 с.
13. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапія / Н. Пезешкиан. Пер. с нем.- М.: Медицина, 1996.- 464 с.
14. Перлз Ф.С. и др. Практикум по гештальттерапии / Ф.С. Перлз, П. Гудмен, Р.Хефферлин. - М.: Изд-во института психотерапии, 2007. - 240 с.
15. Петрушин В.И. Музыкальная психотерапия: Теория и практика. Учебное пособие. - М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 1999. - 176 с.
16. Практикум по арт-терапии / Под ред. Копытина А.И. - СПб: Питер, 2006. - 448 с.
17. Пріц А.Д. Психотерапія — нова наука про людину / А.Д. Пріц — Львів: Дета, 2009. – 397. с.
18. Романин А.Н. Основы психотерапии / А.Н. Романин - М.: Издательский центр «Академия», 1999. - 208 с.
19. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика / К. Рудестам — СПб.: Питер, 2006. – 360 с.
20. Семейная психотерапия: Хрестоматия / З.Эйдемиллер, .Александрова, В.Юстицкис. - СПб: Питер, 2000. -512 с.
21. Спиваковская А.С. Психотерапия: игра, детство, семья / А.С. Спиваковская — М.: Эксмопресс, 2007. - 464 с.
22. Самоукина И.Б. Игры в школе и дома: психотехнические упражнения и коррекционные программы / И.Б. Самоукина. – М.: Новая школа, 2005. – 144 с.
23. Сидоренко Е.В. Экспериментальная групповая психология / Е.В. Сидоренко. – СПб.: Речь, 1993. – 280 с.

24. Соколова Е. Т. Психотерапия. Теория и практика / Е. Т. Соколова - М.: Академия, 2006. - 368 с.
25. Тарасов Е. П. Популярная психотерапия / Е.П. Тарасов — М.: Гранд, 2007. – 360 с.
26. Фопель К. Как научить детей сотрудничать? Психологические игры и упражнения: Практическое пособие в 4-х томах / К. Фопель. — М.: Генезис, 1998.— 160 с.
27. Шнейдер Л. Б. Девиантное поведение детей и подростков / Л.Б. Шнейдер. - М: Академический Проект; Гаудеамус, 2007 - 336 с.

19. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
2. <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
3. <http://www.koob.ru/> - електронна бібліотека «Куб».
4. <http://pro.fpsy.ru/post-name/286/> - федерація психологів-консультантів онлайн.
5. <http://upsihologa.com.ua/> - портал професійних психологів України «У психолога».

Робоча програма Основи психокорекції та психотерапії

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__
навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ____
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма _____
(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__
навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ____
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма _____
(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__
навчальний рік на засіданні кафедри _____

Робочої програми ої дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “_____” _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “_____” _____ 20__ року № ____
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма _____
(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний
рік на засіданні кафедри _____

Робочої програми ої дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “_____” _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “_____” _____ 20__ року № ____
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)